

jeg, vi have gjort en god Gerning for de danske Landarbejdere, og selv om vi ikke have sat alle Bomme for Socialismen, tror jeg dog, vi have været med til at sætte en Bom for den.

N. Chr. Jensen: Naar et Mindretal ved 2den Behandling havde stillet et Ændringsforslag til Lovens § 4 med Hensyn til Arealets Størrelse i Sjællands magre Egne, var det, fordi vi ikke vare fuldt ud paa det rene med Ferstallets Forslag. Dette fastslog nemlig, at man kunde komme op til saa stort et Areal, som svarer til de Takster, der vare nævnte i første Stykke af § 4. Det var en Selvfølge, at dersom man holdt sig til det, som stod der, at i disse Egne kunde der være et større geometrisk Areal, lægger det til Grundprincip og siger som saa: Disse Jordarealer ere nærmest beregnede paa at levere Jord til Landarbejderne, altsaa maa de være saa store, at der kan holdes to Køer paa dem, saa var der intet i Vejen. Jeg for mit Bedkommende nærede imidlertid en væsentlig Frygt for, at Forslaget skulde blive uden Betydning paa disse Egne. Efter Ministerens velvillige Udtalelser ved 2den Behandling og efter det, som den højtærede Minister har saaet fast i Dag, er det en Selvfølge, at disse Tvivlspunkter staa for mig i alt Fald paa en helt anden Maade, idet jeg nu maa anse Tvivlen for ubegrundet, og jeg tror, at denne Egn vil være baade Tinget og den højtærede Landbrugsminister taknemmelig for dette Forslag. Jeg tror, at det, ikke mindst for disse Egne, vil komme til at bære gode Frugter. — Ved 2den Behandling tillod jeg mig med Hensyn til den Ændring, der var stillet om Ekspropriation af et Mindretal, at udtale mig imod det. Jeg har i det hele taget staaet paa det Standpunkt, at jeg har været imod denne Bestemmelse, og jeg kan i saa Henseende fuldt ud slutte mig til det ærede Medlem for Aalborg Amts 3dje Valgtreds (S. H. Jensen). Jeg tror ikke, denne Bestemmelse vil gavne Husmændene. Jeg vil samtidig tillade mig at bemærke, over for den ærede Ordfører, som mente, at Kortet udviste, at det netop var vanskeligt i forskellige Egne at faa saadanne Jordlodder, at man skal tage disse Svarskrivelser noget varsomt. Jeg kan f. Eks. nævne, at en Kommune som Sønderomme Kommune, der er den tredjestørste Kommune i Vejle Amt, og som staaer med et Areal paa 29,000 Tdr. Land og har ca. 1,500 Indbyggere, staaer med en sort Rubrik; den er ganske vist ikke saa sort, som den kunde være, men sort er den i hvert Fald, og det siger, at det er besværligt at

faa Jord der. Det er imidlertid aldeles meningsløst. Der er ikke Mangel paa Jord der, men de have fæstet det andet ved, at det er vanskeligt at staae Kapital; det er derfor, der staaer saa mange Nøjer, som der gør. Naar Ændringsforslag under Nr. 10 staaer her som hele Udvalgets, følger deraf blot, at dersom Ændringsforslaget bliver vedtaget, maa der eksproprieres i Henhold til Reglerne i den Lov, som her er nævnt, men dermed er slet ikke sagt, at vi, som vare mod Ekspropriationsretten, altsaa mod Mindretallets Ændring herom ved 2den Behandling, derfor ere gaaede med til det nu. Vi staa paa det samme Punkt nu som den Gang. Jeg tror ikke, at Ekspropriationsretten vil gavne Husmændene, men derimod, at den vil staae Lovforslaget, og da det særlig er vor Opgave at bringe noget ud af denne Sag, er det min Overbevisning, at vi tjene Sagen bedst ved at følge den højtærede Landbrugsminister og stemme for det Ændringsforslag, som er stillet af ham.

B. Christensen: Ja, det er kun et Par ganske korte Bemærkninger, jeg skal gøre. Den første gælder Spørgsmaalet om Ekspropriation. Jeg maa for mit Bedkommende meget beklage den højtærede Ministers Stilling hertil. Jeg troede, at det fra alle Sider var erkendt og anerkendt, at det foreliggende Spørgsmaal er et Samsundsspørgsmaal, en Samsundsopgave. Nu hører jeg jo fra den højtærede Minister, at han ikke deler denne Opfattelse, hvad jeg for mit Bedkommende meget maa beklage; thi hvis man tror, det er en Samsundsopgave, et Samsundsspørgsmaal, finder jeg, at der heller ikke er noget til Hinder for at gaa til en Ekspropriationsbestemmelse. Jeg vil da atter gøre det høje Ting og den højtærede Minister opmærksom paa, at over for det her foreliggende Spørgsmaal har Folketinget tidligere taget Stilling, idet der i et Forslag, der fremkom i 1890 fra det ærede Medlem for Stege (Boisen) og det ærede Medlem for Nykøbing (K. Clausen), fandtes en lignende Bestemmelse med Hensyn til Havelodderne. Angaaende denne Sag blev der den 25de Marts 1891 afgivet en entemmig vedtagen Udvalgsbetænkning, hvori man fra alle Sider, baade fra Højre og Venstre, var enig om at anbefale denne Ekspropriationsbestemmelse og endogsaa, som den ærede Ordfører paaviste, i meget betydelig udvidet Omfang i Sammenligning med det nærværende Lovforslag; thi det Forslag, som blev tiltraadt den Gang af hele Udvalget, angik ikke blot offentlig, men ogsaa privat Jord, og jeg tillader mig nu at mene, at dette Forslag, som